

Список використаних джерел

1. Хромов А., Левченко Л., Попова Л. Національні архівні інформаційні ресурси: правові засади реформування архівної справи. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. Т. 1. № 93. 2021. С. 249–263. URL: <https://journal.lduvs.lg.ua/index.php/journal/article/view/1319/1196>
2. Хромов А., Левченко Л. Етапи розвитку архівної системи України від утворення у 1917 році до сьогодення: перспективи її реформування за проєктом Закону України «Про Національні архівні інформаційні ресурси, управління документацією та архівами». URL: <https://archives.gov.ua/ua/друга-міжнародна-науково-практична-о/>
3. Стратегія розвитку архівної справи до 2025 року. (Оперативна ціль 3.1). URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/strategiya-rozvitku-arhivnoyi-spravi-do-2025-roku?fbclid=IwAR2S71wQhUkkOvD5Za6ppqWwNuZU5quclqH4hqPRxeUvwJ6wySAmRJe8o24>
4. Громадське обговорення проєкту Закону України «Про Національні архівні інформаційні ресурси, управління документацією та архівами»: доповідь голови Державної архівної служби України А. Хромова. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=PZqa45e0ROY>
5. Автократов В. Н. Теоретические проблемы отечественного архивоведения. Москва, 2001. 393 с.
6. Закон України Про внесення змін до Закону України «Про Національний архівний фонд і архівні установи» від 13 грудня 2001 р. *Відомості ВР України*. 2002. № 11. Ст. 81.

Белов Д. О., аспірант,
Київський національний університет культури і мистецтв, м. Київ

УКРАЇНСЬКИЙ КОМІКС У СУЧАСНОМУ БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ

Початок історії коміксу в бібліотеках України сягає 20–30-х рр. ХХ ст. і на сьогодні вже можна стверджувати про формування навколо коміксу як інформаційного продукту комплексного інноваційного бібліотечного сервісу, основними компонентами якого є організація присвячених коміксам просвітницьких заходів, інформування про надходження коміксів до бібліотеки, організація виставок коміксової продукції, складання рекомендаційних списків і підготовка бібліографічних покажчиків, презентація окремих видань і організація зустрічей з авторами і видавцями коміксів, проведення воркшопів і майстер-класів, організація конкурсів. Виявлено, що комікс як інформаційний продукт є не лише предметом праці вітчизняних бібліотекарів, а й ефективним інструментом вирішення ними просвітницьких, соціальних і внутрішніх вузькопрофесійних завдань із популяризації бібліотечної професії і бібліотечної справи.

В аспекті бібліотечної справи комікси досліджувалися як на локальному, так і на національному рівнях. Зокрема, Т. Берроуз (Toby Burrows) і Г. Стоун (Grant Stone), між іншим, приділили увагу представленості продукції коміксів у бібліотеках, досліджуючи пов'язані з цим видом видавничої продукції комунікаційні практики Австралії і Нової Зеландії (Burrows, & Stone, 1994), тоді як Д. Ревейлак (Delphine Réveillac) ґрунтовно вивчала питання формування фонду коміксів, його організації і представлення на локальному рівні муніципальної бібліотеки Гренобля (Réveillac, 2011).

Ставлення до коміксів у бібліотечному середовищі також пережило певні трансформації. Якщо спочатку комікси часто вважали доповненням, не гідним колекцій серйозних дослідницьких установ, а політика наукових бібліотек щодо коміксів полягала у збиранні репрезентативних зразків коміксів та їхньому мікрофільмуванні, а не у збереженні оригінального матеріалу, то сьогодні бібліотеками докладаються спеціальні зусилля щодо

поповнення фондів продукцією коміксів, створюються спеціальні підрозділи, діяльність яких спрямована безпосередньо на вивчення цього виду інформаційних продуктів і роботу з ним. Особливо це стосується країн із розвинутою комікс-культурою.

Ілюстративним у цьому сенсі прикладом є отримання Бібліотекою Конгресу найбільшої пожертви коміксів, а також інших пам'ятних предметів поп-культури, починаючи від ранніх сторінок розкадрування Міккі Мауса і закінчуючи пам'ятками, що датуються початком американських газетних коміксів. Така пожертва, яка оцінюється мільйонами доларів, була зроблена колекціонером та підприємцем з Балтімора С. А. Геппі (Stephen A. Gerpi) в результаті багатомісячних переговорів між Бібліотекарем Конгресу К. Хайден (Carla Hayden), яка підтримує нове бачення громадськістю сфери діяльності бібліотек, та власником колекції С. А. Геппі («Library of Congress acquires», 2018).

Історія коміксу у вітчизняних бібліотеках тісно пов'язана з історією українського коміксу як такого і розпочинається орієнтовно в 20–30-х рр. ХХ ст., коли на бібліотечних полицях з'явився журнал «Червоний перець», в якому друкувалися комікс-стрипи (Назарова, 2018).

При тому, що інколи першим українським коміксом називається твір Я. Вільшенка (А. Лотоцький) і А. Манастирського «Чорнокнижник з Чорногори» (Львів: «Світ дитини», 1921 р.) («Манастирський Антін», 2018 р.; «Бібліотека українського мистецтва», 2016 р.), проте це видання по суті коміксом не є, адже в ньому, незважаючи на наявність посторінкових ілюстрацій, відсутня принципова ознака коміксу – ключова роль малюнка, коли він не ілюструє, а саме розповідає історію, що, власне, і перетворює сукупність малюнків на комікс.

У діяльності окремих вітчизняних установ понад поповнення фондів коміксами і організацію виставок і презентацій коміксових видань і зустрічей з авторами і видавцями проводяться також присвячені коміксам лекції та майстер-класи і воркшопи з навчання малювання коміксів, що дає змогу говорити про формування навколо коміксу специфічного комплексу інноваційних бібліотечних послуг. Зокрема таку діяльність було організовано бібліотеками Херсону, де було проведено серію лекцій і воркшопів, присвячених різним аспектам коміксу: від теорії про комікс (лекції) до виготовлення готових малюнків

Навколо коміксів вибудовується комплексний бібліотечний сервіс, основними компонентами якого є:

- організація просвітницьких заходів, присвячених коміксам;
- інформування про надходження коміксів до бібліотеки;
- організація виставок коміксової продукції;
- складання рекомендаційних списків і підготовка бібліографічних покажчиків;
- презентація окремих видань і організація зустрічей з авторами і видавцями коміксів;
- проведення воркшопів і майстер-класів, організація конкурсів.

Будучи предметом діяльності бібліотекарів, комікс одночасно є їм і ефективним інструментом для вирішення просвітницьких, соціальних і внутрішніх вузькопрофесійних завдань із популяризації бібліотечної професії і бібліотечної справи.

Список використаних джерел

1. Космацька Н. В. Структурно-функціональні особливості мови французьких коміксів (на матеріалі серії «Astérix»): автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.05 / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2012. 20 с.

2. Назарова Є. «Укрмен» та інші супергерої. Як розвивається українська індустрія коміксів. *Радіо Свобода*. 2018. 06 грудня. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/yak-rozvyvayetsya-ukrayinska-industriya-komiksiv/29641200.html> (дата звернення: 07.04.2021).

3. Саманчук С. Андрій Данкович: «Індустрія коміксів в Україні тільки зароджується». *Вежа*. Сайт щоденних інтерв'ю. 2016. 29.09. URL: <http://www.vezha.org/andrij-dankovych-industriya-komiksiv-v-ukrayini-tilky-zarodzhuyetsya/>

4. Презентація коміксу «Воля». *Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка*. 2017. URL: <https://cutt.ly/8c2DdMG> (дата звернення: 07.04.2021).